

— **Počaščenje delavnega šolnika.** Dne 21. maja t. l. je izročilo devetčlansko zastopstvo učiteljskega društva za brežiški in sevniški okraj upokojenemu nadzorniku g. G. Vodušku v Trbovljah častno diplomu, kot viden znak hvaležnosti za njegovo tridesetletno, plodno delovanje na polju šolstva v teh okrajih. Zahvala mu ne pripada samo kot predstojniku, temveč tudi kot odkritemu tovarišu in prijatelju. Tovariš(ice) smo preživeli zopet krasen dan v prijateljskih Trbovljah, v krogu svojega priljubljenega voditelja. — Diploma sama, krasno delo našega marljivega tovariša Drago Humka, izdelana je v narodnih motivih in vzbuja vsestransko občudovanje. — Čast, komur čast!

— **Tovariši upravitelji,** ki se udeležijo zborovanja učiteljskega društva za brežiški in sevniški okraj dne 6. junija t. l., naj prinesejo omenjeno tiskovino s sv. inčnikom izpolnjeno!

— **Zavedno učiteljstvo — na kočevske šole!** Žalostna resnica je, da se naše učiteljstvo vse preveč izogiba službovanja na kočevskih šolah. Ravno te šole rabijo vzornega učiteljstva, ki bi s svojo narodno zavednostjo in požrtvovalnostjo odtegnilo mladino pangermanskem vplivu, ki ga širi v teh krajih službujoče nemško-nacionalno učiteljstvo, zlasti pa nemška duhovščina. Druge države pošiljajo v narodno mešane kraje svoje najboljše učitelje, ki se v polni meri zavedajo svoje težke naloge, pri nas pa smatramo, žalibog, te kraje le za manjvredne postojanke, katerih se vsakdo boji in brani, deloma ker se boje navideznih neugodnosti, ki so pa v drugih krajih dostikrat še večje, deloma pa tudi vsled napačnega naziranja, da bi trpela čast onih, ki bi par let prebili v tako zanemarjanih »kočevskih hribih«. Učitelji, mladi idealisti in nacionalisti imajo tu obilo hvaležnega posla in najlepšo priliko, da z dejanji pokažejo svoj patriotizem, svojemu narodu bi s tem brezdvomno mnogo več koristili, kot s še tako ognjevitim navdušenjem v — toplem gnezdecu. Pa tudi precej ugodnosti imajo ti kraji! Tu ni podivjane mladine in natrpanih razredov, to so dobrote, ki jih marsikatero šole pogrešajo. Nekaj mest je tudi zelo prikladnih za poročene učitelje, tako pripada n. pr. šoli v Ovčaku pri Koprivniku precej posestva in gozda, učitelj upravitelj ima torej brezplačno kurjavo in ako ga veseli, se pečati poleg svojega poklica še s kmetijstvom, tudi lep gromni užitek. Podobno je tudi na mnogih drugih šolah. Bivši »Schulverein«, kateremu so povečini pripadale tukajšnje šole, je skrbel za svoje učiteljstvo in mu z dodelitvijo zemljišč izboljšal gromni položaj. Pozivljamo naše narodno zavedno učiteljstvo, da se odzove temu vabilu, zlasti naj si pazljivo prečitajo te vrstice letošnji abiturijentje, ki bodo te dni iskali praznih mest. Da bo tudi šolska oblast znala ceniti njih požrtvovalnost, se razume samo po sebi.

— **Delegati.** Prijava delegatov za skupščino je zelo nujna! Okrajna društva, zganite se in javite delegate tako!

NAROČNIKOM »ZVONČKA« IN TOVARIŠEM NABIRALCEM NAROČNIKOV!

Letnik 1925, »Zvončka« imate že vsi v rokah. Uprava je torej izpolnila obveznost napram naročnikom. Prav in lepo bi bilo, da store tudi naročniki napram upravi svojo dolžnost. Toda knjiga naročnine nam ne nudi prav ugodne slike. V dolžni naročnici leži še ogromen kapital, ki ga moramo brezpogojno zbrati tekem meseca junija. Do pokrajinske skupščine moramo biti z računom naročnine za leto 1925. (pa tudi za leto 1924, je še nešteto dolžnikov) na čistem. V plačevanju naročnine vlada pri nas res tak nered, da bo treba kmalu poseben urad za pisanje opominov, koliko časa s tem potratimo in koliko truda to stane! Uprava trdno pričakuje, da bo to opozorilo res kaj zaleglo. Naj bi bilo zadnje v tem letu.

Tekom tega meseca bomo razposlali obračune, ki jih pa nikar ne odlagajte, ampak dolžne zneske takoj poravnajte. Za novi letnik bo treba zopet mnogo priprav in dela, toda v upravi ne more biti prave točnosti in reda, če segajo vedno stari računi v bodoče leto, tako da osebe v upravi ne ve, česa bi se prej lotilo in kaj prej uredilo.

Prošimo iskreno vse tovariše in tovarišice, naj te besede in želje uvažujejo in store svojo dolžnost napram upravi.

Upravnik.

— **Odlikovanje.** Nj. V. kralj Aleksander I. je odlikoval na predlog g. ministra prosvete tov. **Frana Rojina**, šolskega upravitelja v Šmartnem pri Kranju z redom sv. Save 5. stopnje. Našemu zvestemu članu in prijatelju ter odličnemu strokovnjaku na gospodarskem polju, zlasti v čebelarstvu, iskreno čestitamo k zaslužnemu odlikovanju.

— **Imenovanje.** Imenovana je za otroško vrtnarico v Ptujju **Justina Bezjak** v III. kat. 2. stop.

— **Upokojitve.** S kraljevim ukazom sta upokojena: **Janko Knapič**, šolski upravitelj na Vidmu ob Savi in **Hinko Likar**, šolski upravitelj na Blanci.

Imenovanja in napredovanja.

— **Učiteljska imenovanja v mariborski oblasti.** Imenovani so od g. ministra prosvete na predlog prosvetnega oddelka velikega župana v Mariboru in na osnovi čl. 71. zakona o činov.: Za učitelja v Vidoncih (srez Murska Sobota) s pravom činovnika II/5 s 60% položajne plače **Vilibalad Beloglavac**, učitelj pri Sv. Trojici v Slov. goricah; za stalnega učitelja v Studencih (srez Maribor — desni breg) s pravom II/4 **Branko Čeh**, učitelj v Slov. Bistrici; za učitelja v Mariji Snežni (srez Maribor — levi breg) s pravom II/5 s 60% **Henrik Čermelj**, učitelj v Sladkem vrhu; za učitelja v Dolenjih Slavečih (srez Murska Sobota) s pravom II/5 s 60% **Zvonko Černeč**, učitelj v Pertoči; za stalnega učitelja v Hočah (srez Maribor — desni breg) s pravom II/4 **Janko Fabič**, učitelj v Pragerskem; za učitelja v Pečarovcih (srez Murska Sobota) s pravom II/5 s 60% **Janko Kikel**, učitelj v Pertoči; za stalnega učitelja v Moštjancih (srez Murska Sobota) s pravom II/4 **Bernard Klančiček**, učitelj v Šalovcih; za učitelja pri Sv. Jakobu v Slov. goricah (srez Maribor — levi breg) s pravom II/5 s 60% **Silvester Košutnik**, učitelj v Jarenini; za učitelja v Studencih (srez Maribor — desni breg) s pravom II/5 s 60% **Josip Kržižič**, učitelj pri Sv. Lovrencu na Pohorju; za učitelja pri Sv. Marku nižje Ptujja (srez Ptuj) s pravom II/5 s 60% **Viljem Kunst**, učitelj na Polenšaku; za učitelja na Cvenu (srez Ljutomer) **Janko Moder**, učitelj v Veržeju; za učitelja v Celju-okolici (srez Celje) s pravom II/5 s 60% **Viktor Rom**, učitelj v Teharjih; za stalnega učitelja in šolskega upravitelja pri Sv. Emi (srez Šmarje pri Jelšah) s pravom II/4 **Avugst Schönwetter**, učitelj v Olimju; za učitelja pri Sv. Joštu na Kozjaku (srez Slovenjgradec) s pravom II/5 s 60% **Karol Štokelj**, učitelj pri Sv. Trojici v Slov. goricah; za učitelja v Gornji Ponikvi (srez Celje) s pravom II/5 s 60% **Ivan Theuerschuh**, učitelj v Žalcu; za učitelja v Stanjevcih (srez Murska Sobota) s pravom II/5 s 60% **Josip Tomažič**, učitelj v Kuzdobljanju; za učitelja v Hočah (srez Maribor — desni breg) s pravom II/5 s 60% **Ivan Vokač**, učitelj v Lehnu; za učiteljico na dekliški osnovni šoli v Konjicah s pravom II/5 s 60% **Karolina Čonč**, učiteljica v Št. Ilju; za učiteljico v Hočah (srez Maribor — desni breg) s pravom II/5 s 60% **Zora Dolar**, učiteljica v Poljčanah; za učiteljico pri Sv. Emi (srez Šmarje pri Jelšah) s pravom II/5 s 60% **Olga Dworsky**, učiteljica v Olimju; za učiteljico na dekliški osnovni šoli v Ljutomeru s pravom II/4 **Ana Herzog**, učiteljica dekliške osnovne šole v Ljutomeru; za stalno učiteljico v Lajtersberg-Krčevini (srez Maribor — levi breg) s pravom II/4 **Marta Jurko**, učiteljica pri Sv. Marjeti na Pesnici; za učiteljico na Rečici ob Savinji (srez Gornji grad) s pravom II/5 s 60% **Ada Kogoj**, učiteljica v Škalskih Cirkovcih; za učiteljico v Čemšeniku (srez Celje) s pravom II/5 s 60% **Marija Kramaršč**, učiteljica v Žalcu; za učiteljico v Selnici ob Dravi (srez Maribor — levi breg) s pravom II/5 s 60% **Ana Leskovar**, učiteljica v Mariboru; za stalno učiteljico na III. deški osnovni šoli v Mariboru s pravom II/4 **Ana Murgelj**, učiteljica v Mariboru; za učiteljico v Št. Pavlu pri Preboldu (srez Celje) s pravom II/5 s 60% **Angela Ocvirk**, učiteljica v Celju; za učiteljico v Veliki Poljani (srez Dolnja Lendava) s pravom II/5 s 60% **Franja Poljanec**, učiteljica v Radmožancih; za učiteljico v Štorah pri Celju s pravom II/5 s 60% **Ana Salmič**, učiteljica v Teharjih; za učiteljico v Ljubnem (srez Gornji grad) s pravom II/5 s 60% **Franja Šušteršič**, učiteljica v Ksaveriji; za učiteljico na dekliški osnovni šoli v Studencih pri Mariboru s pravom II/5 **Mira Šijanec**, učiteljica v Poljčanah; za stalno učiteljico na dekliški osnovni šoli v Slovenski Bistrici

(srez Maribor — desni breg) s pravom II/4 **Helena Vauhnik**, učiteljica v Dolnji Poljskavi; za učiteljico v Teznu (srez Maribor — desni breg) s pravom II/5 s 60% **Ana Vidovič**, učiteljica v Dolnji Poljskavi; za učiteljico v Slivnici (srez Maribor — desni breg) s pravom II/5 s 60% **Zlatka Tušek**, učiteljica v Lehnu, Pri Sv. Martinu na Pohorju (srez Maribor-desni breg) **Fr. Cvetko**, bivši učitelj; za učit. v Stanjevcih (srez Murska Sobota) **Viktor Stajnik**, bivši učitelj; za učitelja pri Sv. Marjeti pri Ptujju **Josip Novačan**, bivši učitelj; za učitelja pri Sv. Križu pri Rogški Slatini **Alfonz Gorup**, bivši učitelj; za učitelja v Čadramu (srez Konjice) **Fran Iglar**, absolvent učiteljskega; za učitelja v Gornji Radgoni (srez Ljutomer-Gornja Radgona) **Anton Kekec**, absolvent učiteljskega; za učiteljico v Žitečki vasi (srez Maribor-levi breg) **Marija Franko**, absolventinja učiteljskega; za učiteljico v Tepanjah (srez Konjice) **Meta Rainer**, absolventinja učiteljskega.

Razpisi služb.

RAZPIS UČITELJSKIH SLUŽB V MARIBORSKI OBLASTI.

Na meščanskih in na osnovnih šolah v mariborski oblasti so se razpisale stalne službe. Prošnje je treba vložiti pri pristojnem šolskem ravnatelju ali upravitelju do 15. junija 1925. Natančnejši razpis učnih mest je v »Uradnem listu« št. 47. z dne 27. maja 1925.

Prosvetni inspektor; **Poljanec**.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. **Franziškanska ulica št. 6.**

— **Dr. Valjavčev Italijansko-slovenski slovar**, nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezanemu izvodu Din 70.

Slovar, ki sta ga obe narodnosti zelo občutno pogrešali, se zopet dobi v neizpremenjenem natisu. Ta slovar zadošča ne samo za vsakdanjo rabo v zasebnem in javnem življenju, posebno v trgovini, obrti itd., temveč navaja tudi vse besede literarnega zaklada tako, da bo izvrstno služil ne samo v praktičnem življenju, temveč tudi v šolah in ljubiteljem slovstva. Kljub svoji obširnosti ima slovar, ki obsega več kot 40.000 besed in najbolj porabne fraze, zelo priročno žepno obliko. Pri vseh besedah so zaznamovane tudi nepravilnosti, naglas, pri samostalnikih spol itd. Slovar, ki obsega tako izredno bogat besedni zaklad in je tudi v podrobnosti tako skrbno obdelan, bo vsestransko ustrežal. Zato sta ga tudi obe narodnosti zelo občutno pogrešali.

— **Narodna Enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka.** Prof. St. Stanojević. 2. zvezek, izdan 27. aprila 1925. Izdavač Bibliografski zavod d. d. Zagreb, Gunduličeva ul. 29.

Izšel je drugi zvezek tega velevažnega velikega jugoslovenskega dela. O pomenu in važnosti Narodne Enciklopedije smo govorili že zadnjič. Poudarjali smo, da je ne sme manjkati v nobeni knjižnici in nobeni šoli. Drugi zvezek obsega črko Ba do Bj in podaje nebroj podatkov in informativne snovi iz jugoslovenske literature, znanosti, gospodarstva itd., zgodovine in življenja sploh. Enciklopedija bo obsegala vsega 18—22 zvezkov po 7 do 14 tiskovnih pol velike oktave. Po 7 zvezkov skupaj bo tvorilo eno knjigo in se bodo dobile posebne originalne platnice za to. Za stalne naročnike, ki se pa morajo prijaviti takoj, je cena posameznemu zvezku 40 Din, drugače 45 Din. Stalni naročniki dobe originalne platnice za ceno 15 Din, drugi za 25 Din. Pri naročilu je treba posebej navesti, če se želi izvod v latinici ali cirilici. Upravitelj šol se opozarjajo, če nimajo na razpolago dotacije za celo naročnino, naj pošljejo naročnino za 7 zvezkov t. j. prvo knjigo v naprej. Naročila se izvršujejo tudi lahko potem Učiteljske knjigarne v Ljubljani.

Učiteljski pravnik.

— **Pri prošnjah, ki jih vlaga učiteljstvo za napredovanje,** se opaža, da imajo mnogi v svojih rešenjih napačno všteta službena leta za napredovanje, da pa teh rešenj niso vrnil ministru pro-

svete v popravilo. Taka rešenja ministru prosvete, kot nazna pogrešek, uniči in izda nova rešenja, po katerih se čisto šteje manj let službe. V tem slučaju mora dotična učna oseba vračati, ako je po prvotnem rešenju prejela odveč. Da se obvaruje teh neprilik, se učiteljstvo v lastnem interesu opozarja, da pogleda svoja rešenja in nepravilna vrne s prošnjo za popravo takoj. Štejejo se v službeno dobo po čl. 137. čin. zak. za penzijo vsa v efektivni službi prebita leta, potem ko za napredovanje pri onih, ki niso v prvih treh letih položili praktičnega izpita, le tri leta do prvega dne meseca po položenem izpitu (čl. 54. čin. zak.).

— **Novi stanovanjski zakon in uradništvo.**

Novi stanovanjski zakon, ki je stopil v veljavo dne 15. maja, se glasi:

Splošne določbe.

Člen 1. Svobodno razpolaganje s stanovanji v starih hišah se omejuje po določbah tega zakona do 1. novembra 1926.

Za zadeve, ki jih ta zakon izrečno ne omejuje, veljajo določbe splošnega zakonika.

Izjeme od omejitev.

Člen 2. Izvzeti od omejitev po tem zakonu so:

2. državna in samoupravna poslopja, kolikor služijo za uradne potrebe ali za stanovanja državnih in samoupravnih uslužbencev;

5. poslopja splošno koristnih ustanov, ki ne delujejo za dobiček, kolikor so tem potrebna za lastno porabo;

7. hiše invalidov in vdov, katerih možje so pomrli vsled vojne, oziroma hiše sinov in hčera očetov, ki so umrli vsled vojne, in ki nimajo drugega premoženja niti dohodkov razen invalidske podpore ali pokojnine;

8. nove hiše in nova nadstropja na starih hišah;

9. eno stanovanje v hiši malega lastnika, ki ima razen lastnikovega stanovanja največ še dve stanovanji, če lastnik razen te hiše nima drugega imetja. Pokojnina in plača se v smislu tega zakona ne smatra kot imetje.

Neodpovedljiva stanovanja.

Člen 9. Neodpovedljiva so stanovanja v starih hišah po določbah tega zakona za najemnike, ki so naštet v členu 12. tega zakona.

Odpovedi.

Člen 10. Lastnik sme odpovedati stanovanje samo v sledečih slučajih:

a) če potrebuje stanovanje sam ali njegovi oženi sinovi ali omožene hčere osebno;

b) če podre staro hišo, da se zida novo, ki pa mora imeti za 50 odstotkov več stanovani kakor stara hiša;

c) če je lastniku z ozirom na število in prirastek članov njegove rodbine in z ozirom na druge rodbinske razmere treba razširiti stanovanje, ki ga že ima v svoji hiši;

d) če najemnik ne plača najemnine 2 meseca;

e) če najemnik najete predmete rabi v druge namene kot so določeni, če jih nalašč kvari ali pa če jih kvari pri uporabi ponovno iz grobe nemarnosti in na očito škodo gospodarjev;

f) če najemnik ali njegovi sostanovalci ali podnajemnik v stanovanju nemoralno žive ali to drugim dovoljujejo, ali pa s svojim obnašanjem v stanovanju ali na dvorišču otežujejo lastniku ali drugim najemnikom stanovanje v isti hiši;

g) če najemnik ali njegovi odrasli otroci žalijo lastnikovo čast ali čast njegovih otrok ali ga telesno poškodujejo, izvzemši, če je lastnik sam žalitev izzval.

Višina najemnine.

Člen 11. Višina najemnine se določa s pogodbo med lastnikom in najemnikom.

Dovoljene so izjeme v slučajih, ki jih določa člen 12. tega zakona.

V teh slučajih je osnovna cena ona, ki se je plačevala meseca julija 1914 ali ki bi se bila plačevala v tem času.

V onih delih kraljevine, kjer se je plačevala pred vojno najemina v kronah ali perperjih, se računa osnovna cena v istem znesku v dinarjih, stopno stanovanjsko sodišče.

V spornih slučajih določa višino najemnine za osebe našete v členu 12. tega zakona prvotno.

Člen 12. Če se najemnik za najemnino z lastnikom ne pogodi, in če gre za stanovanje z največ 4 sobami, znaša najemnina šestkratno osnovno ceno, določeno po členu 11. Če ima stanovanje več kot 4 sobe, se pomnoži osnovna cena z 9. To velja pa le, če so najemniki:

1. državni uradniki, častniki, podčastniki, nastavljenici, sluge, njihove vdove in rodbine, izvzemši uradnike ali častnike, ki so zdravniki ali inženjerji, in pa zobozdravnike, živnozdravnike

Potrtega sreca naznanjamo tužno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani sin, ozir. brat, stric itd. gospod

STANISLAV GABRŠEK

uradnik »Državne borze dela« v Mariboru

danes dne 3. junija umrl po daljši bolezni kot posledici šestletnega ruskega ujetništva v svetovni vojni na Golniku pri Križah na Gorenjskem.

Truplo nepozabnega pokojnika se pripelje iz Križ pri Trzinu na Gorenjskem v Ljubljano, kjer se vrši pogreb v soboto, dne 6. junija 1925 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Draga rajnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 3. junija 1925.

FRAN GABRŠEK, oče,

višji šolski nadzornik v pokoj.

Vladko, finančni uradnik, brat.

in ostali sorodniki.

Vida, Zlatka, Ljudmila, učiteljice, sestre.